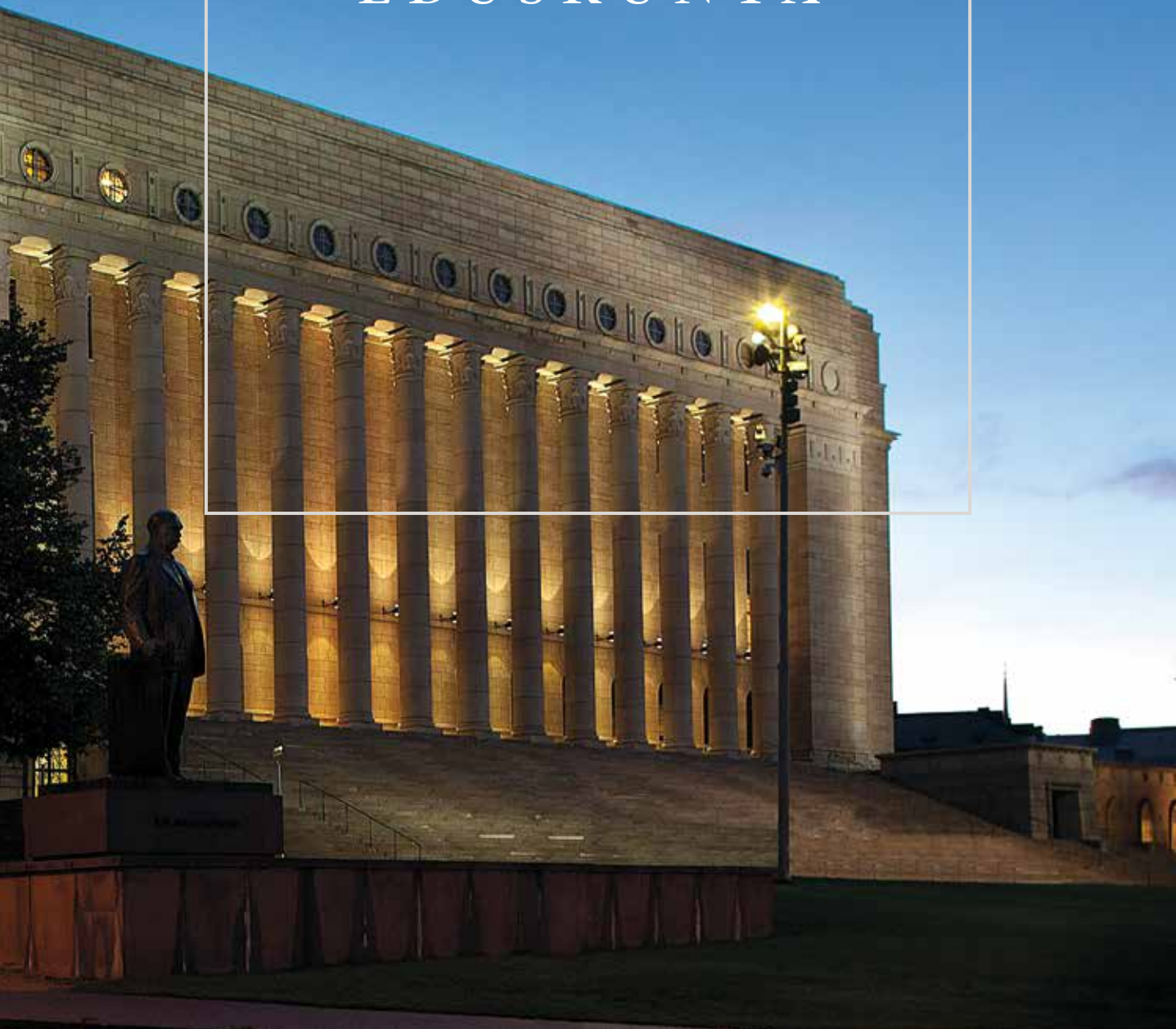

SELKOESITE

SUOMEN
EDUSKUNTA

Valta kuuluu kansalle

Suomi on tasavalta, jossa valta kuuluu kansalle eli meille kaikille. Joka neljäs vuosi suomalaiset valitsevat vaaleissa kansanedustajat, jotka eduskunnassa päättävät maan asioista.

Eduskunta säätää Suomessa kaikki lait ja päättää valtion talousarviosta.

Eduskunta valitsee myös pääministerin ja valvoo hallituksen toimintaa. Lisäksi eduskunta hyväksyy maamme tärkeimmät kansainväliset sopimukset ja vaikuttaa Euroopan unionin asioihin.

Päätökset eduskunta tekee täysistunnossa. Täysistunnot ovat yleisölle avoimia.

Hallitus

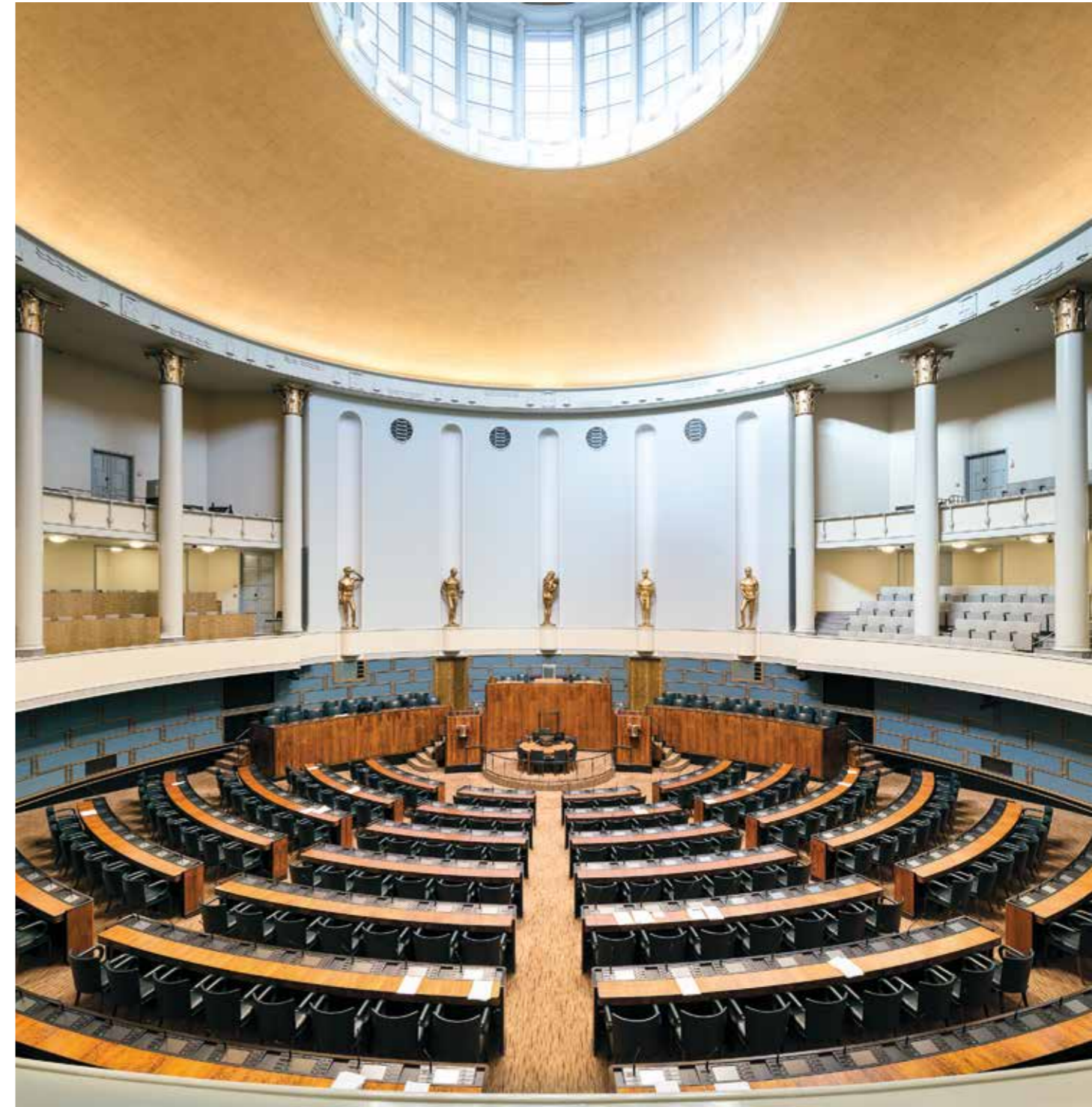
Hallituksen tehtävänä on hoitaa valtion asioita. Sen päätyö on valmistella eduskunnassa tehtäviä päätöksiä. Pääministeri johtaa hallitusta.

Täysistunto

Eduskunta tekee päätökset täysistunnossa. Se on näkyvin osa eduskunnan toimintaa. Täysistunnoissa eduskunta käsittelee lakiesityksiä ja hallituksen talousarvioesitystä. Täysistunnoissa puhetta johtaa eduskunnan puhe- mies tai varapuhemies.

Valiokunta

Eduskunta jakautuu valiokuntiin, joissa valmistellaan hallituksen ja kansanedustajien laki- ja talousarvioesitykset. Jokainen kansanedustaja on jonkin valiokunnan jäsen.

Eduskunnan istuntosali

Miten laki säädetään?

Eduskunnan tärkein tehtävä on säätää lakeja. Lakia valmistellaan huolellisesti. Kansanedustajat käsittelevät lakiehdotusta monta kertaa. Lopullinen päätös laista tehdään eduskunnan täysistunnossa.

Yleensä uuden lakiesityksen tekee hallitus. Myös kansanedustajat voivat tehdä lakiehdotuksia.

Myös tavalliset kansalaiset voivat tehdä ehdotuksen eli kansalaisaloitteen, että eduskunta säätää uuden lain. Eduskunta ottaa ehdotuksen käsiteltäväksi, jos vähintään 50 000 ihmistä kannattaa kansalaisaloitetta.

Useimpien esitysten käsittely kestää eduskunnassa 2–4 kuukautta. Suuriin laki-hankkeisiin voi kuitenkin kulua jopa vuosia.

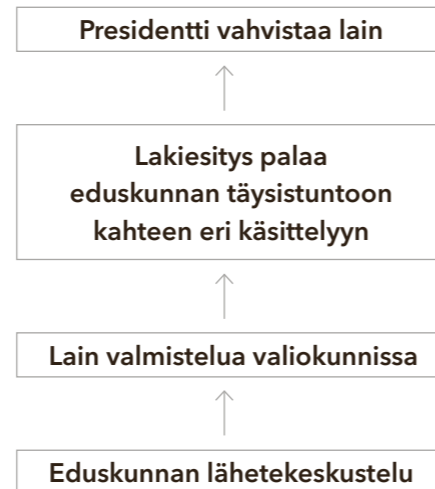
Lakiesityksen käsittely eduskunnassa alkaa lähetekeskustelulla. Keskustelussa kansanedustajat tuovat esiin ajatuksiaan, joita he toivovat valiokunnan ottavan huomioon esityksen käsittelyssä. Tämän jälkeen esitys valmistellaan valiokunnassa.

Kun valiokunta on saanut lakiehdotuksen valmisteltua, se palaa täysistuntoon kansanedustajien arvioitavaksi.

Täysistunnossa lakiehdotusta käsitellään kaksi kertaa. Ensimmäisessä käsittelyssä päätetään lain sisällöstä ja hyväksytään lain pykälät. Toisessa käsittelyssä laki joko hyväksytään tai hylätään.

Jos kansanedustajat eivät ole yksimielisiä laista, siitä äänestetään.

Ennen kuin laki tulee voimaan, presidentin on vielä vahvistettava se. Lopuksi laki julkaistaan Suomen säädöskokoelmassa.

Lakiehdotuksen käsittelyjärjestys.

Ministeri vastaa kansanedustajan kysymykseen.

Kansanedustaja käyttämässä puheenvuoroa.

Erilaisia täysistuntoja: Puheistuntoja ja päätösisuntoja

Ihmiset kysyvät usein, missä kaikki kansanedustajat ovat, kun he näkevät lähes tyhjän eduskunnan salin, jossa on täysistunto käynnissä. Tyhjä sali johtuu siitä, että eduskunnassa on erilaisia istuntoja. Virallisesti kaikki ovat täysistuntoja, mutta toisissa istunnoissa eduskunta tekee päätöksiä ja joissakin istunnoissa vain puhutaan.

Kun eduskunta tekee päätöksiä, silloin lähes kaikki ovat paikalla. Tosin joku kansanedustaja voi olla sairas, jollakin voi olla työmatka tai muu este, joka estää saapumisen istuntoon.

Eduskunnan puheistunnot ovat olennainen osa kansanvaltaa eli demokratiaa. Kansanedustajathan on valittu edustamaan kansaa ja sen mielipiteitä. Suomessa kansanedustajalla on oikeus puhua käsiteltävästä aiheesta niin pitkään ja niin monta kertaa kuin haluaa.

Kaikki täysistunnossa pidetyt puheet ja äänestystulokset kirjataan eduskunnan pöytäkirjoihin. Ne löytyvät myös internetistä eduskunnan verkkosivuilta.

Valiokunnat valmistelevat lakiesitykset

Valiokunnissa tapahtuu kansanedustajien tärkein työ, sillä kaikki lakiesitykset valmistellaan valiokunnissa.

Lakien ja muiden asioiden käsittely alkaa yleiskeskustelulla. Ensin kansanedustajat käyvät yleiskeskustelun esimerkiksi hallituksen esityksestä. Sitten esitys lähetetään siihen valiokuntaan, jonka erityisalaa asia on.

Esimerkiksi kouluja koskevat lait käsitellään sivistysvaliokunnassa. Valiokunta voi myös antaa asiasta toiselle valiokunnalle lausunnon.

Valiokunnissa kansanedustajilla on mahdollisuus kuulla eri alojen asiantuntijoita. Asiantuntijat kertovat, mitä vaikutuksia lailla heidän mielestään on.

Kun valiokunta on kuullut asiantuntijoita ja keskustellut esityksestä, valiokunta päättää, mitä mieltä se on hallituksen esityksestä. Valiokunta voi päätöksessään esittää, että laki hyväksytään sellaisenaan. Valiokunta voi myös esittää muutoksia lakiin tai jopa esittää sen hylkäämistä.

Valiokunnan esitys käsitellään eduskunnan täysistunnossa. Vielä silloinkin kansanedustajat voivat esittää siihen muutoksia. Kuitenkin useimmiten valiokunnan mietinnöstä tulee myös koko eduskunnan päätös.

Eduskunnassa on 15 pysyvää erikoisvaliokuntaa sekä erityisesti EU-asioita käsittelevä suuri valiokunta. Jokainen kansanedustaja on jäsenenä jossakin valiokunnassa. Valiokunnan kokoonpano vastaa eduskuntaryhmien voimasuhteita, eli suurin puolue saa eniten edustajia ja pienin vähiten valiokuntiin.

Jokaiseen valiokuntaan kuuluu 17 jäsentä ja 9 varajäsentä. Poikkeuksina ovat valtiovarainvaliokunta, jossa on 21 jäsentä ja 19 varajäsentä, tarkastusvaliokunta, jossa on 11 jäsentä ja 6 varajäsentä sekä suuri valiokunta, jossa on 25 jäsentä ja 13 varajäsentä.

Valiokuntien esityslistat ja kokousten pöytäkirjat löytyvät internetistä eduskunnan verkkosivuilta.

Suuri valiokunta koolla.

Jokainen kansanedustaja käsittelee EU-asioita

Suomessa eduskunnalla on vahva rooli Euroopan unionin päätöksenteossa. Kaikissa EU-maissa näin ei ole.

Suuri valiokunta toimii eduskunnan EU-valiokuntana. Sen tärkein tehtävä on varmistaa, että eduskunta pystyy vaikuttamaan EU:n päätöksentekoon ja valvomaan sitä.

EU:n yhteisiä asioita käsitellään myös ulkoasiainvaliokunnassa ja erikoisvaliokunnissa. Ne antavat EU:n asioista lausuntoja suurelle valiokunnalle. Valiokuntatyön kautta jokainen kansanedustaja käsittelee työssään myös Euroopan unionin asioita.

Valiokuntien tehtävät:

Suuri valiokunta

Suuri valiokunta valmistelee Euroopan unionin jäsenyyteen liittyvät Suomea koskevat asiat. Ulko- ja turvallisuuspolitiikka ei kuulu suurelle valiokunnalle. Lisäksi suuri valiokunta käsittelee ne lakiehdotukset, jotka sinne lähetetään täysistunnosta ensimmäisessä käsittelyssä.

Perustuslakivaliokunta

Perustuslain valmistelu kuuluu luonnollisesti perustuslakivaliokunnalle. Perustuslakivaliokunta valmistelee myös sellaiset lait, joihin perustuslailla on vaikutusta. Lisäksi se käsittelee muiden muassa vaaleja ja puolueita koskevat lait sekä myös presidenttiä ja maan hallitusta koskevat lait.

Ulkoasiainvaliokunta

Suomen valtiosopimusten ja muiden vaativien kansainvälisten veloitteiden valmistelu kuuluu ulkoasiainvaliokunnalle. Ulkoasiainvaliokunta valmistelee myös lait, jotka koskevat yleistä turvallisuuspolitiikkaa, rauhanturvapolitiikkaa, kehitysyhteistyötä ja muita Suomen ulkoasioita.

Valtiovarainvaliokunta

Valtion talousarvioesityksen valmistelu on valtiovarainvaliokunnan tärkein tehtävä. Myös muut raha-asiat, verot ja valtionlainan ottaminen kuuluvat valtiovarainvaliokunnan tehtäviin.

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunta valvoo valtion taloudenhoitoa ja valtion talousarvion noudattamista.

Hallintovaliokunta

Valtionhallinnon hallintoasiat, valtion alue- ja paikallishallinto, maamme yleinen järjestys ja turvallisuus, kunta-asiat ja kirkollisuusasiat ovat hallintovaliokunnan tehtäviä.

Lakivaliokunta

Lakivaliokunta valmistelee erilaisia oikeusasioita, muun muassa perheiden elämään liittyviä oikeuslakeja. Rikoslait ja tuomioistuimia koskevat lait kuuluvat myös lakivaliokunnalle.

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Liikenne- ja viestintävaliokunta valmistelee kaikki liikenteeseen, eli tie-, rautatie-, ilma- ja sisävesiliikenteeseen ja merenkulkuun liittyvät asiat. Sille kuuluu myös viestintä.

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Maa- ja metsätalousasiat, eläinten lääkintä, metsästys, kalastus, poronhoito sekä eläinsuojelu kuuluvat maa- ja metsätalousvaliokunnalle.

Puolustusvaliokunta

Asevelvollisuus ja puolustusvoimien asiat kuuluvat puolustusvaliokunnalle. Lisäksi se valmistelee lait, jotka koskevat sotaa ja muita poikkeusoloja.

Sivistysvaliokunta

Kasvatukseen ja koulutukseen liittyvät lait kuuluvat sivistysvaliokunnalle. Myös tiede, taide, yleinen kulttuuritoiminta, urheilu ja nuorisotyö kuuluvat sivistysvaliokunnalle.

Kuva maa- ja metsätalousvaliokunnan kokouksesta.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja koskevat lait ovat tärkeä sosiaali- ja terveysvaliokunnan valmistelutehtävä. Lisäksi se valmistelee toimeentuloturvaa ja eläkkeitä koskevat lait.

Talousvaliokunta

Kauppa, teollisuus ja elinkeinotoiminta kuuluu talousvaliokunnalle. Lisäksi se valmistelee kuluttaja-asioita sekä yksityiseen vakuutustoimintaan ja energiatalouteen liittyvät lait.

Tulevaisuusvaliokunta

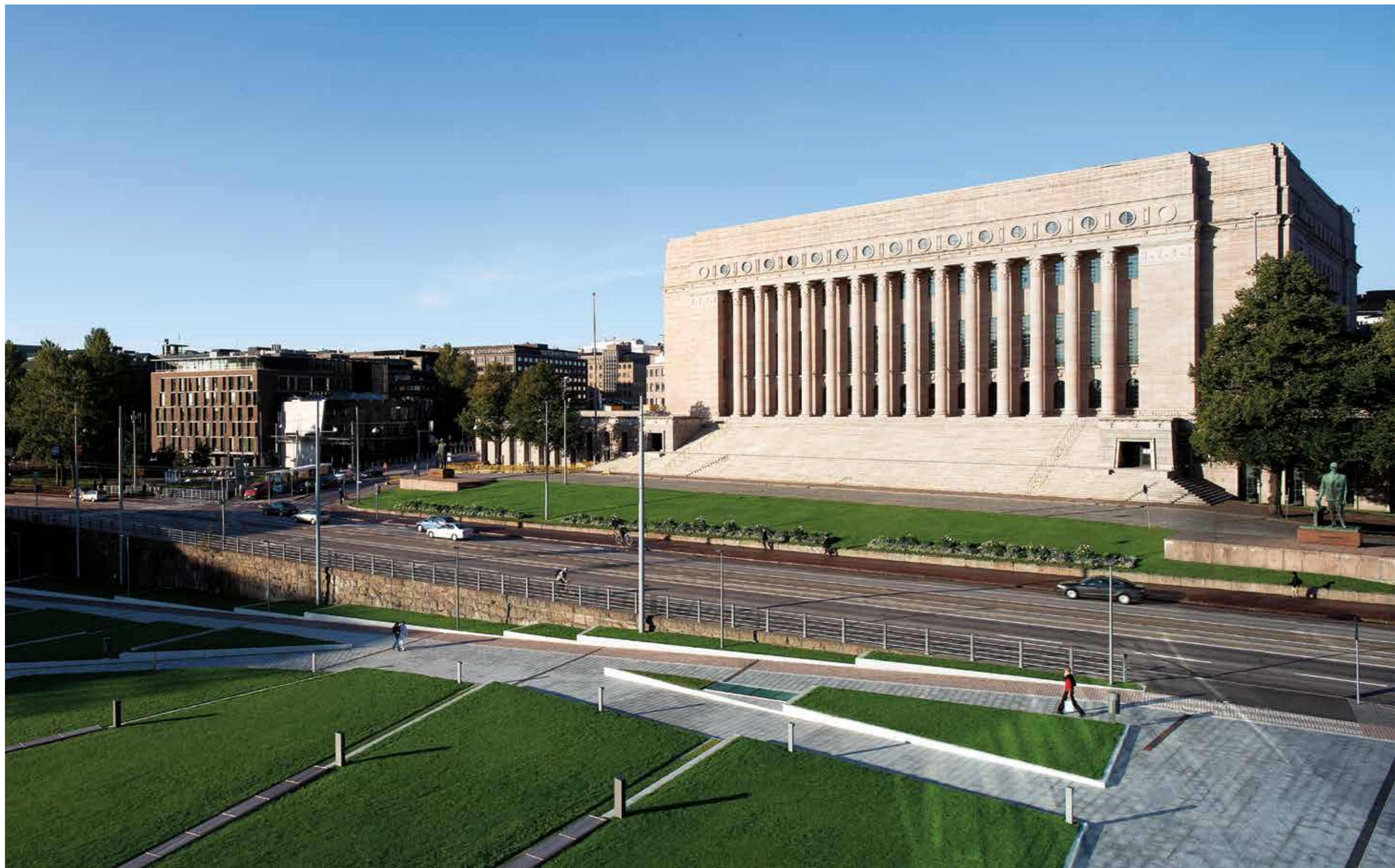
Tulevaisuusvaliokunta pohtii tulevaisuuden erilaisia kehitysvaihtoehtoja. Sen tehtävänä on tehdä selvityksiä, jotka liittyvät tulevaisuuden tutkimiseen, sekä arvioida, miten teknologian kehitys vaikuttaa yhteiskuntaan.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Työympäristöä, työvoimaa ja työllisyyttä, tasa-arvoa sekä siviilipalvelusta koskevat asiat kuuluvat työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle.

Ympäristövaliokunta

Ympäristön- ja luonnon-suojeluun liittyvien lakien valmistelu on ympäristövaliokunnan tehtävä. Lisäksi se valmistelee asumiseen ja jätehuoltoon liittyvät lait sekä maankäyttö- ja rakennuslait.

Kuvassa kansanedustajat odottavat namibialaisia vieraita. Heitä jännittää.

Kansanedustaja toimii maakunnassa ja maailmalla

Kansanedustajat säätävät lakeja. He ovat yhteiskunnallisia vaikuttajia ja oman alueensa edustajia ja edunvalvoja. Kansanedustajan työ on myös kansainvälistä työtä ulkomailla.

Iso osa kansanedustajan viikosta kuuluu valiokunnissa ja täysistunnoissa. Eduskuntatalo ei ole ainoa paikka, jossa kansanedustaja tekee työtä. Kansanedustaja edustaa puolueensa lisäksi vaalipiiriään, eli aluetta, jolta hänet on valittu eduskuntaan. Kansanedustajan onkin oltava hyvin perillä oman alueensa asioista.

Melkein kaikilla kansanedustajilla on eduskuntatyöhön liittyviä tehtäviä, joiden vuoksi hänen on matkustettava ulkomaille.

Eduskunta valitsee keskuudestaan Suomen edustajat kansainvälisiin järjestöihin, kuten esimerkiksi Pohjoismaiden neuvostoon, Euroopan neuvostoon sekä Etyjin parlamentaariseen yleiskokoukseen. Myös valiokuntatyön vuoksi kansanedustajat matkustavat monta kertaa ulkomaille.

Nykyisin sähköpostien lukeminen ja niihin vastaaminen vievät yhä enemmän kansanedustajien aikaa. Jos haluaa tulla valituksi uudelleen eduskuntaan, kansanedustajan täytyy kiertää omassa vaalipiirissään ja pitää yhteyttä äänestäjiin. Useat kansanedustajat toimivat myös kotikuntansa kunnallispolitiikassa, esimerkiksi kunnanvaltuustojen jäseninä. Myös tämä vaatii aikaa.

Jokaisella Suomen kansalaisella, joka on täyttänyt 18 vuotta, on oikeus äänestää ja asettua ehdokkaaksi vaaleissa. Jokaisella äänestäjällä on yksi ääni.

Kenestä voi tulla kansanedustaja?

Eduskuntavaalit järjestetään joka neljäs vuosi.

Suomen kansalainen, joka on täyttänyt 18 vuotta, voi asettua kansanedustajaehdokkaaksi ja hänellä on oikeus äänestää. Jokaisella äänestäjällä on yksi ääni.

Eduskunta ei itse järjestä eduskuntavaaleja. Suomessa vaalit järjestää oikeusministeriö.

Eduskuntaan valitaan 200 kansanedustajaa.

Kansanedustajaehdokkaaksi pääsee kahdella tavalla: joko puolueen tai valitsijayhdistyksen kautta. Valitsijayhdistyksen tarvitaan sata äänioikeutettua henkilöä samasta vaalipiiristä.

Suomalaiset äänestävät yleensä sekä puoluetta että henkilöä. Äänestäjä äänestää ehdokasta, joka ajattelee yhteiskunnan asioista samalla tavalla kuin äänestäjä itse. Ehdokas voi myös saada äänestäjän luottamuksen ja äänen, jos hän on edistänyt jotain äänestäjälle tärkeää asiaa.

Vaaleissa vaihtuu yleensä noin 70 eli kolmasosa kansanedustajista. Osa kansanedustajista on edustajina vain yhden tai kaksi vaalikautta. Eduskunnassa on myös henkilöitä, jotka ovat toimineet kansanedustajina jo yli 30 vuotta.

Historia

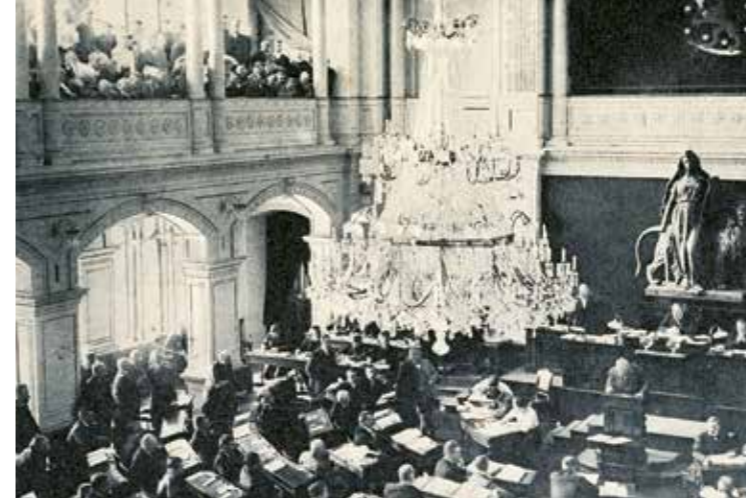
Suomen naiset saivat ensimmäisinä maailmassa täydet poliittiset oikeudet. Tämä tarkoitti sitä, että naisilla oli mahdollisuus asettua vaaleissa ehdokkaaksi ja äänestää.

Suomalaiset ovat jo yli 100 vuoden ajan valinneet kansanedustajansa suorilla vaaleilla. Äänestys-oikeuden mukana saimme myös oikeuden asettua ehdokkaaksi vaaleissa.

Vuonna 1906 tuli voimaan valtiopäiväjärjestys, joka uudisti kansanedustuslaitoksen perin pohjin. Uudistuksen myötä kaikki Suomen kansalaiset saivat äänestää, eli äänioikeus muuttui yleiseksi ja yhtäläiseksi. Aikaisemmin vain varakkaat miehet olivat saaneet äänestää. Enää äänestämään pääsy ei ollut kiinni varallisuudesta tai sukupuolesta. Vuoden 1907 eduskuntavaaleissa valittiinkin Suomeen maailman ensimmäiset naiskansanedustajat.

Nykyinen Eduskuntatalo valmistui vuonna 1931. Se on Suomen itsenäisyyden ja demokratian tärkein tunnus. Eduskuntatalo kuuluu suomalaisille, ja se on yleisölle avoin. Eduskunnassa käykin vuodessa yli 100 000 vierasta.

Suomen uusi perustuslaki tuli voimaan 1.3.2000. Se vahvisti eduskunnan asemaa Suomen ylimpänä valtioelimenä. Uuden perustuslain mukaan eduskunta valitsee esimerkiksi pääministerin.

Eduskunta kokoontui aluksi 24 vuotta vuokratiloissa. Ensimmäinen kokoontumispaikka oli Helsingin Vapaaehtoisen palokunnan talo, jossa eduskunta toimi vuosina 1907–1910. Talo sijaitti Ateneumin taidemuseon ja Aleksanterinkadun välisellä tontilla. Kuvassa puhemies P.E. Svinhufvud johtaa puhetta eduskunnan ensimmäisessä täysistunnossa 1907.

Eduskuntatalon on suunnitellut Johan Sigfrid Sirén. Se vihittiin käyttöön 7.3.1931.

Helsinki. Uusi Eduskuntatalo.
Helsingfors. Nya Riksdagshuset.

Lisää tietoa eduskunnasta

Eduskunnan verkkopalvelut internetissä

Eduskunnan verkkopalvelu www.eduskunta.fi tarjoaa tietoa eduskunnasta ja lainsäädäntötyöstä. Sivuilta löytyy tietoa eduskunnan täysistunnoista, valiokunnista, kansanedustajista ja lainsäädäntöasioista.

Eduskunnan sivustolla on myös nuorille suunnattua perustietoa eduskunnasta sekä vinkkejä lisätiedoista ja vaikutuskanavista. Sivusto toimii myös koulujen parlamenttikerhojen verkkotukikohtana ja opettajien aineistopankkina.

Tervetuloa seuraamaan istuntoja!

Yleisö voi seurata eduskunnan täysistuntoja yleisöparvekkeelta eli yleisölehteriltä. Ovi avataan 15 minuuttia ennen istunnon alkua. Istuntosali on esteetön. Yleisöparvekkeella on induktiosilmukka. Osoite: Mannerheimintie 30.

Eduskunnan täysistuntoja voi seurata myös internetissä suorana verkkolähetyksenä. Verkkolähetystä voi katsoa osoitteessa www.eduskunta.fi

Kansalaisinfo

Eduskunnan Pikkuparlamentissa, varsinaisen Eduskuntatalon viereisessä rakennuksessa, toimii Kansalaisinfo. Siellä järjestetään eduskuntatyöhön liittyviä maksuttomia luentoja ja teematapahtumia myös iltaisin. Osoite: Arkadiankatu 3.

Eduskunnan kirjasto

Eduskunnan kirjasto on avoin kaikille kansalaisille. Se palvelee eduskunnan lisäksi jokaista, joka tarvitsee tietoa eduskunnasta, oikeudesta tai yhteiskunnasta. Osoite: Auronrankatu 6.

Opastetut kierrokset

Opastettuja vierailuja järjestetään Eduskuntatalossa maanantaista perjantaihin kello 9–16 (ei täysistuntojen aikana). Vierailuvaraukset tehdään sähköisen varausjärjestelmän kautta, <https://www.lyyti.fi/e/eduskunta/>.

Kuvatiedot

KANSI
Marc Goodwin / Eduskunta

SIVU 3
Vesa Loikas / Eduskunta

SIVUT 5–11, 14, 16
Hanne Salonen / Eduskunta

SIVUT 12–13, 23
Marc Goodwin / Eduskunta

SIVUT 18–19
Eduskunta

SIVU 21
Joanna Moorhouse / Eduskunta

EDUSKUNTA

12/2017

